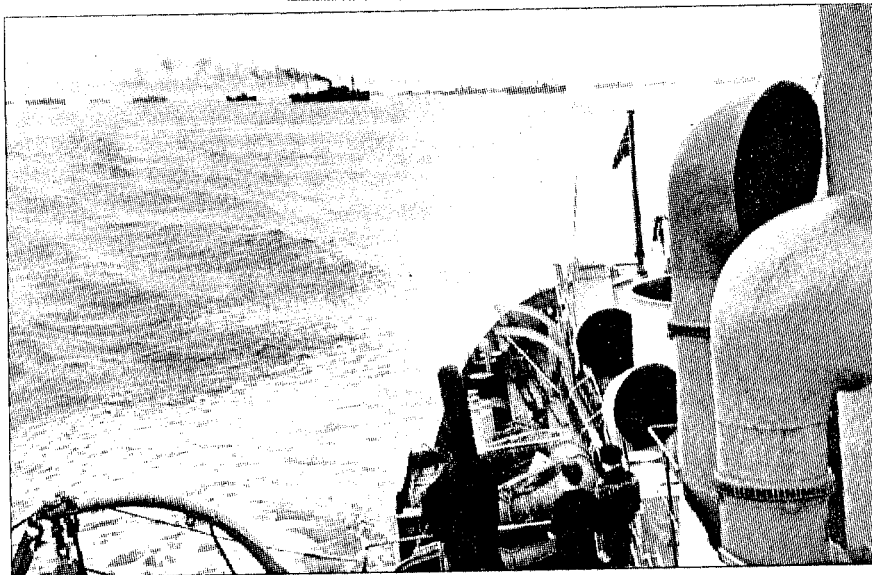

Bilag til Opplysningsvesen 28/4-90

KONVOI: De allierte vant slaget om Atlanterhavet.

Verdens største rederi

Nortraship, The Norwegian Shipping and Trade Missions telegramadresse i London, ble opprettet 25. april 1940. Herfra ble den delen av handelsflåten og hvalfangstflåten som befant seg utenfor tyskkontrollert område etter 22. april 1940, administrert.

Bitter strid om Nortraships hemmelige fond

En bestemmelse i tonasjeavtalen mellom Storbritannia og Norge fra november 1939 innebar at norske redere skulle ha et ekstra frakttilllegg for å dekke avtalefestede krigsrisikotilllegg i hyrene.

Etter at Norge våren 1940 kom med i krigen, presset britene på for å senke de høyere norske hyrer ned til britisk hyrenivå. Norske sjøfolk kunne våren 1940 få utbetalt et krigsrisikotilllegg på opptil 300 pst. av grunnhyrene, ved seilas i spesielt farlige farvann.

Etter forhandlinger med Nortraship i London sommeren 1940 gikk britene med på å betale hyredifferansen inn på en særskilt konto. Dermed fikk de norske sjøfolkene et faktisk hyrenedslag til samme nivå som de britiske allierte sjøfolkene, mens det avtalefestede tillegget ble innbetalt i hemmelighet, 1 shilling pr. befraktet tonn dødvækt pr. måned.

Ved krigens slutt ut-

gjorde dette Nortraships sjømannsfond eller Nortraships hemmelige fond vel 43 millioner kroner. Store utbetalinger av fondsmidlene hadde i løpet av krigsårene gått til nye goder og risikotilllegg for sjøfolkene i den utsatte handelsflåten.

I etterkrigstiden fulgte en opprivende strid om disponeringen av det resterende beløpet.

Krigsseilerne hevdet at hver enkelt sjømann hadde krav på fondets midler. Norsk Sjømannsforbund gikk imot sine medlemmer fra krigsseilasen med støtte fra norske myndigheter. Det var en opprivende strid. Krigsseilerne tapte i Høyesterett i 1954.

En politisk snuoperasjon ble jobbet frem flere tiår senere. Stortinget bevilget i 1969 155 millioner kroner, fordelt over tre statsbudsjetter, som ble utbetalt til krigsseilere eller etterlatte, ex gratia. Hver krigsseiler fikk utbetalt kr. 180 pr. farts måned.